

Forstudie karbonfangst 2030

Innhold

Innhold.....	2
1 Programmetts formål.....	3
1.1 Formål	3
2 Hvem kan søke?	3
3 Hva kan det søkes støtte til?	3
4 Hvilke kriterier vurderes søknadene etter?	4
4.1 Kvalifikasjonskriterier.....	4
4.2 Rangeringskriterier	4
5 Godkjente kostnader og maksimalt støttenivå.....	4
5.1 Maksimale støttesatser	4
5.2 Godkjente kostnader	5
5.3 Kostnader som ikke godkjennes.....	5
6 Støttebehov og type støtte	5
6.1 Generelt om støtte	5
6.2 Vurdering av prosjektets støttebehov.....	5
7 Informasjon om søkeprosessen	6
8 Hvordan behandles søknaden?	7
9 Støtte fra Enova er statsstøtte	7
9.1 EØS-avtalens regler om statsstøtte danner rammer for støtten.....	7
9.2 Statsstøtten må være nødvendig for å utløse prosjektet.....	7
9.3 Støttemottakeren må oppfylle statsstøtteregelvekets krav til økonomisk soliditet	7
9.4 Annen offentlig støtte til samme aktivitet må ses i sammenheng.....	8
9.5 Alle vilkår for å kunne motta statsstøtte må være oppfylt	8

1 Programmets formål

1.1 Formål

Formålet med programmet er å bidra til at bedrifter som ønsker å fange store mengder CO₂ får utført nødvendige forstudier for å komme nærmere en investeringsbeslutning for et konkret industrielt fangstanlegg, med målsetning om drift innen år 2030. Slik vil Enova bidra til å framskynde karbonfangst som en klimaløsning.

2 Hvem kan søke?

Søker må være en virksomhet registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund. Søker må være en etablert bedrift som har konkrete planer om å etablere et karbonfangstanlegg. Prosjektet det søkes støtte til må realiseres i Norge eller innenfor norsk økonomisk sone.

Flere selskaper, et konsortium, kan stå bak en søknad. Da må ett av selskapene i konsortiet være ansvarlig for søknaden og kontraktsinngåelsen med Enova, og representerer de øvrige selskapene bak søknaden. Alle deltakerne i konsortiet må være selskap registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund.

Prosjektdeltagere som skal motta støtte fra Enova må oppfylle alle krav for å kunne motta statsstøtte, se kapittel 9.

3 Hva kan det søkes støtte til?

Det kan søkes om støtte til å gjennomføre en forstudie for et konkret industrielt karbonfangstanlegg.

Forstudien må omfatte fangst og nedstrøms verdikjede for CO₂. Den tekniske løsningen for fangst av CO₂ må utredes i forstudien. Valgt løsning for nedstrøms verdikjede, som transport, mellomlager, bruk og/eller permanent lagring må beskrives, men det stilles ikke krav til å utrede den tekniske løsningen.

Fangst av CO₂ kan være fra biogen og fossil kilde, eller fra omgivelsesluft (direct air capture, DAC).

Forstudien kan inkludere både interne og eksterne utredninger, prosjektering, kostnadsestimering, prosjektledelse, dokumentasjon etc.

4 Hvilke kriterier vurderes søknadene etter?

4.1 Kvalifikasjonskriterier

For å kunne søke støtte under programmet må samtlige av kvalifikasjonskriteriene være oppfylt:

1. Søker må være en etablert bedrift som har konkrete planer om å investere i karbonfangst.
2. Prosjektet må omhandle CO₂-fangst fra:
 - a. eksisterende utslipp, og/eller;
 - b. omgivelsesluft
3. Prosjektet må planlegge å fange minimum 50 000 tonn CO₂ per år
4. Mulighetsstudie må være gjennomført, for å vise at karbonfangst er teknisk og økonomisk mulig på det aktuelle anlegget.
5. Teknologiprinsipp for karbonfangst må være besluttet, men teknologileverandør trenger ikke være valgt.
6. Investeringsprosjektet må ha en klimaeffekt.
7. Forstudien må utrede prosjektets forventede påvirkning på energisystemet.
8. Søknaden må inneholde en prosjektplan som sannsynliggjør idriftsettelse innen 2030.
9. Forstudien må ferdigstilles i løpet av 24 måneder fra vedtakstidspunktet.

Søknader blir ikke tatt til behandling dersom de:

- Ikke benytter prosjektbeskrivelsesmalen for programmet
- Ikke inneholder fullgod besvarelse av alle punktene i prosjektbeskrivelsesmalen
- Ikke inneholder alle obligatoriske vedlegg

4.2 Rangeringskriterier

Kvalifiserte søknader vurderes basert på følgende kriterier og vekting:

- Organisatorisk, teknisk og finansiell gjennomføringsevne og modenhet i både forstudien og investeringsprosjektet (60%)
- Investeringsprosjektets påvirkning på energisystemet (20%)
- Spredningspotensial av teknologi og forretningsmodell, og investeringsprosjektets forventede synergieffekter for verdikjedeutvikling (20%)

5 Godkjente kostnader og maksimalt støttenivå

5.1 Maksimale støttesatser

Prosjektene støttes under artikkel 49 i [Det alminnelige gruppeunntaket](#)¹ (GBER).

Maksimal støtte per prosjekt:

- inntil 50 % av godkjente kostnader
- oppad begrenset til 50 millioner kroner

For mer informasjon om rettslig grunnlag for Enovas støtteordninger, se www.enova.no/esa

¹ Commission Regulation (EU) No 651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (Text with EEA relevance)

5.2 Godkjente kostnader

Godkjente kostnader:

- Egne personalkostnader
- Innkjøpte tjenester

Egne personalkostnader skal dokumenteres med timelister. Oversikten skal vise hvilke arbeidsoppgaver som er utført, dato for utførelsen, hvem som har utført oppgaven og antall timer som er brukt. Årslønn for prosjektdeltakere samt tidspunkt og størrelse på siste lønnsregulering må kunne dokumenteres ved forespørsel. Eksempler på andre personalkostnader er reisekostnader, arbeidsgiveravgift, feriepenger, kontorkostnader, IKT-kostnader, forsikringer, pensjonskostnader og lignende. Disse kostnadene kan ikke føres opp i prosjektrengskapet i tillegg til timekostnader. Innkjøpte timer rapporteres i henhold til fakturert beløp og inngår ikke i egne personalkostnader.

Kostnader for innkjøpte tjenester, som rådgivning og tilsvarende, som utelukkende anvendes til prosjektet kan inngå som godkjente kostnader. Inngående faktura skal være utstedt til, og regnskapsføres hos, tilskuddsmottaker.

Enova godkjenner en sjablongmessig timesats inkludert overheadkostnader på inntil 1,2 % av brutto årslønn, begrenset oppad til 1 200 kroner per time. Brutto årslønn vil si regnskapsført årslønn før skattetrekk. Denne sjablongmessige timesatsen inkluderer både lønn og andre personalkostnader for den ansatte.

5.3 Kostnader som ikke godkjennes

Kostnadsgrunnlaget skal defineres på søknadstidspunktet.

Enova godkjenner ikke kostnader og forpliktelser påløpt før vedtakstidspunktet eller etter avtalt sluttdato for prosjektet.

Enova godkjenner ikke uspesifiserte kostnadsposter, heller ikke sekkepost for uforutsette kostnader. Hver enkelt spesifisert kostnadspost kan risikojusteres for å sikre et mest mulig realistisk kostnadsgrunnlag. Nivå på eventuell risikojustering skal beskrives og begrunnes i søknaden.

Merverdiavgift på innkjøpte tjenester inngår ikke som en del av godkjente kostnader dersom virksomheten er fradragsberettiget for kostnader ført i prosjektrengskapet.

6 Støttebehov og type støtte

6.1 Generelt om støtte

Tilsagn om støtte kan først gis når saken er ferdig behandlet og vedtak er fattet i Enova. Innvilget støtte kan bli lavere enn beløpet det er søkt om, og søknader kan bli avslått.

Når støttebeløpet er vedtatt, er det ikke anledning til å oppjustere beløpet som følge av endringer i prosjektet eller økte kostnader. Kostnadsgrunnlaget kan ikke endres uten forhåndsgodkjenning av Enova.

6.2 Vurdering av prosjektets støttebehov

Søker må redegjøre for hva som er alternativet til å foreta prosjektet det søkes støtte til. Det betyr at søker må beskrive hva som blir situasjonen uten støtte fra Enova, samt for hvor mye støtte som kreves for å kunne beslutte gjennomføring av prosjektet. Det skal tydelig fremkomme hvilke forutsetninger (økonomiske eller andre) som er lagt til grunn. Alle forutsetninger skal underbygges med selskapsintern dokumentasjon.

Annen offentlig støtte til prosjektet vil tas med i vurderingen av prosjektets støttebehov. Summen av all offentlig støtte tildelt på det samme kostnadsgrunnlaget kan aldri overstige det som er maksimalt tillatt i statsstøtteregulverket (se også kapittel 9.4).

7 Informasjon om søkeprosessen

Programmet har søknadsfrist. Informasjon om fristen finnes på programmets nettside på www.enova.no.

Søknader og vedlegg skal sendes inn gjennom Enovas elektroniske søknadssenter. For at en søknad skal tas til behandling må den inneholde alle vedlegg som vist i Tabell 1. Vedlegg skal nummereres og navngis i henhold til Tabell 1. Eventuelt andre vedlegg som søker anser som nødvendige nummereres fortløpende.

Enova forbeholder seg retten til å bruke generaliserte data fra alle innsendte søknader for kommunikasjon med markedet.

Tabell 1 – Obligatoriske vedlegg

Vedlegg	Navn på vedlegg	Kommentar
Vedlegg 1	Prosjektbeskrivelse	Mal på nettside
Vedlegg 2	Budsjett for omsøkt forstudie	Mal på nettside
Vedlegg 3	Referanseprosjekter	Ingen mal, 1 - 3 prosjekter, maks 3 sider
Vedlegg 4	CV på nøkkelpersonell	Ingen mal
Vedlegg 5	Dokumentasjon finansiering	Ingen mal

8 Hvordan behandles søknaden?

Søknaden vurderes av saksbehandlere i Enova. Enova kan benytte eksterne tredjeparter til vurdering av hele eller deler av søknaden ved behov. Slike tredjeparter er underlagt samme taushetsplikt som Enova.

Basert på den innsendte søknaden vil Enova fatte vedtak om enten tilsagn eller avslag, normalt innen tre måneder etter søknadsfristen. Søker mottar deretter informasjon om Enovas beslutning, med begrunnelse for vedtaket.

9 Støtte fra Enova er statsstøtte

9.1 EØS-avtalens regler om statsstøtte danner rammer for støtten

Støtte fra Enova faller inn under EØS-avtalens definisjon av statsstøtte og Enovas ordninger reguleres derfor av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Reglene er satt for å hindre uønsket konkurransevridning og negativ innvirkning på samhandelen i EØS-området. EØS-avtalen inneholder et generelt forbud mot statsstøtte, men det er flere unntak fra dette forbudet som gjør at statsstøtte likevel kan tillates. Blant annet er det etablert unntak når formålet med støtten er knyttet til å initiere aktiviteter som har en positiv effekt på klima, miljø og energi eller fremme investeringer i forskning og utvikling.

For at støtte skal være lovlig må den enten forhåndsgodkjennes av EFTAs overvåkningsorgan (ESA) eller dekkes av en av unntaksbestemmelsene i Det alminnelige gruppeunntaket.

9.2 Statsstøtten må være nødvendig for å utløse prosjektet

Statsstøtte kan bare benyttes når dette er en forutsetning for å oppnå formålet med den støtteordningen den tildeles under, og det er bare anledning til å støtte tiltak/prosjekter som ikke ville blitt gjennomført uten støtte.

Det er derfor avgjørende at søker sender inn søknaden om støtte før prosjektet er besluttet gjennomført, igangsatt eller at søker på annen måte har forpliktet seg til å gjennomføre prosjektet.

9.3 Støttemottakeren må oppfylle statsstøtteregeverkets krav til økonomisk soliditet

Enova har ikke anledning til å støtte virksomheter som er i økonomiske vanskeligheter eller står i fare for å bli insolvent. Denne begrensningen framgår av EØS-avtalen og tilhørende regler om statsstøtte. Hvilke virksomheter som er definert som virksomhet i vanskeligheter er også regulert av dette regelverket. Kort oppsummert gjøres følgende vurdering:

En bedrift er «i økonomiske vanskeligheter» dersom ett eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

For små og mellomstore bedrifter (SMB) og store bedrifter:

1) Forutsatt at bedriften eller konsernet er eldre enn tre år fra foretaksregistrering: *Hvis mer enn halvparten av den tegnede kapitalen (innskutt kapital), inkl. overkurs, har forsvunnet som resultat av akkumulerte tap. Tegnet kapital omfatter ikke ansvarlige lån eller andre gjeldsinstrumenter.*

Denne «testen» må bestås både av bedriften og konsernet som bedriften eventuelt er en del av. I sistnevnte tilfelle skal konsoliderte regnskaper legges til grunn.²

² Foreligger ikke konsoliderte tall, må konsernselskapenes tall summeres manuelt, dog med adgang til å foreta eliminerings. Hvis dette fremstår som uforholdsmessig komplisert, er det tillatt å basere seg på en skjønsmessig plausibilitetsjekk.

2) Hvis bedriften eller konsernet som virksomheten inngår i er insolvente (grunnvilkåret for åpning av konkurs).³

Kun for store bedrifter:

3) Hvis bedriften sammenhengende i de to siste årene har

- i) gjeld/egenkapital > 7,5 og
- ii) EBITDA/finanskostnader < 1.

(Merk at «testen» under punkt 3) ikke skal gjøres på konsernnivå, kun bedriftsnivå).

Kravene ovenfor gjelder kun for selskap med begrenset ansvar.⁴ For ansvarlige selskap og enkeltpersonforetak er det kravet til solvens som gjelder. Enova vil for disse selskapene stille krav til dokumentasjon på at økonomien er tilfredsstillende enten gjennom en kredittsjekk eller ved at næringsoppgave framlegges.

Dersom søker er et konsortium må kravet til økonomisk soliditet være innfridd for alle deltakere som skal motta støtte.

Vurderingen av selskapets økonomiske soliditet skal gjøres på tidspunktet for Enovas vedtak. Normalt legges siste godkjente regnskap til grunn, men dersom disse tallene er eldre enn et år eller at det er grunn til å anta at tallene kan ha endret seg i negativ retning, vil Enova stille krav om at nyere regnskap legges fram. Inntil nye regnskapstall framlegges kan Enova fatte vedtak om støtte, men det tas i slike tilfeller forbehold om at tilfredsstillende regnskapstall legges fram før støtte utbetales. Søker har i tillegg ansvar for å framlegge informasjon som er relevant for Enovas vurdering.

9.4 Annen offentlig støtte til samme aktivitet må ses i sammenheng

Dersom prosjektet mottar støtte fra andre offentlige ordninger eller tidligere har mottatt støtte fra Enova, må dette vurderes opp mot lovlig støttenivå i statsstøtteregulverket. Dette gjelder både direkte økonomisk støtte, men også andre økonomiske fordeler, som for eksempel tomtekjøp til under markedspris eller subsidierte lån fra en offentlig aktør. Søker er ansvarlig for å informere Enova om slik støtte.

Søker må også informere Enova dersom det er søkt om, eller det er planlagt å søke om, slik støtte til prosjektet. Det samme gjelder dersom prosjektet mottar EU-midler eller støtte fra NOx-fondet.

9.5 Alle vilkår for å kunne motta statsstøtte må være oppfylt

Kravene i Enovas programmer og Enovas saksbehandlingsprosess skal ivareta at alle vilkårene i regelverket er oppfylt før støtte tildeles. Den som søker om støtte, har plikt til å oppgi relevant og riktig informasjon. Det er derfor viktig at den som søker støtte setter seg grundig inn i kriteriene for det aktuelle støtteprogrammet.

Vilkårene for statsstøtte er strengt regulert, og dersom støtte tildeles ulovlig skal den kreves tilbake i sin helhet. Kravet om tilbakebetaling gjelder uavhengig av hva som er årsaken til at støtten er utbetalt på feil grunnlag.

Se også [Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet](#).

³ Insolvens foreligger når den verdjusterte egenkapital er negativ (insuffisiens) og det ikke finnes midler til å dekke løpende forpliktelser (illikviditet).

⁴ Dette er typisk AS og ANS, men også KS (Kommandittselskap) og andre selskapsformer der ansvaret for de enkelte deltakerne er begrenset.